

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**M. Adami, Scriptoris Vetvsti, Historia Ecclesiastica,
Religionis Propagatae Gesta, Ex Hammabvrgensi
Potissimum Atque Bremensi Ecclesiis, Per Vicina
Septentrionis Regna**

Adamus <Bremensis>

Helmetadi[i], 1670

VI. Nicolai I. Diploma De Conjunctione Ecclesiarvm Hambvrgensis Et
Bremensis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11096

Ex Appen-
dice Tria
postularus
Septentr.
Philippi
Caesaris, re-
tulic in Au-
stadium su-
um lib. 1.
Orig. Ham-
burg. P.
Lambec.

p. 379. edi-
dit etiam
Albertus
Crantzius
in Metrop.
l. 1. c. 38. &
39. Vide A-
damum c.
27. lib. 1.
a Crantz.
legit sus-
turi, Salu-
tem & A
postoli-
cam bene-
dictionem.
b tenemus
c Salemo
nem
d Saxo-
numque
e Bremon
& Verden

f causa
præfati

NICOLAI I. DIPLOMA DE CONJUNCTI- ONE ECCLESIARVM HAMBVRGENSIS ET BREMENSIS.

NICOLAUS Episcopus, servus servorum Dei, omni-
bus fidelibus sanctæ Dei Ecclesiæ, præsentis temporis
scilicet & a futuris. Quisquis Dominum & Redempto-
rem nostrum Iesum Christum de sinu Patris ad terram pro
demonstranda cordibus hominum vera & certa fide descen-
disse non dubitat, profecto non ignorat, omnes, qui ejusdem
fidei per gratiam ipsius participes facti sunt, & præcipue
Nos, qui per primum tantæ virtutis ministrum locum præci-
puum b retinemus, hominibus debere lucrandis insistere,
& per universas Gentes verbi semina serere, & solatia se-
rentibus ministrare. Nunc autem quia Ludovicus subli-
missimus Rex per c Salomonem venerabilem Episcopum
civitatis Constantiæ nostro studuit Apostolatu intimare;
quod piæ memoriæ Ludovicus Imperator genitor suus
quendam monachum, nomine Anscharium, de monasterio
Corbejatulisset, & collocasset eum juxta Albiam fluvium
in confinibus Danorum & Slavorum, d sive Saxonum,
in castello Hammaburg, inter duos Episcopatus, e Bre-
men & Verde, de quibus tollens Ecclesias & decimas ad su-
stentationem provehendi f jam fati Episcopi, Clericorumq;
ejus, condonasset in prædicto loco: annuente & solemniter sedis
Apostolicæ privilegia præbente prædecessore nostro Beata
memoriæ Papa Gregorio: cujus etiam auctoritate in supra-
dicto

dicto Nordalbingorum populo sedes constituta est Archi-
 Episcopalis, in castello superius memorato Hammaburg;
 & in eadem quoque Sede Archi-Episcopus, accepto à Sede
 Apostolica Pallio primus est ordinatus Ansgarius, cui à præ-
 fato Pontifice delegata est cura seminandi Verbum Dei, &
 animas lucrandi Deo, cujus legationis & auctoritatis & Pal-
 lii acceptionis pagina nobis est à præfato Filio nostro Ludo-
 vico Rege per jam dictum Salomonem sanctissimum Episco-
 pum destinata, juxta morem sanctæ Romanæ Ecclesiæ ebulla-
 ta; per cujus tenorem pagina hæc ita fuisse comperimus, sicut
 pietas nobis jam præfati Regis per fidelem virum Solomo-
 nem scilicet Episcopum intimavit. Unde nos vestigia tan-
 ti Pontificis & prædecessoris nostri ^g sequentes Gregorii,
 omnemque ^h ibidem Deo dignam statutam providentiam
 agnoscentes, magnorum principum votum ⁱ Ludovici vi-
 delicet divæ recordationis Augusti, & æquivoci ejus filij ex-
 cellentissimi Regis, tam hujus Apostolicæ auctoritatis præ-
 cepto, quam etiam Pallij datione, more prædecessorum ^k ro-
 borare decrevimus. Quatinus tanta fundatus auctoritate
 prænominatus Ansgarius, primus Nordalbingorum Archi-
 Episcopus, & post ipsum successores ejus, lucrandis plebibus
 insistentes, adversus tentamenta diaboli validiores existant:
 Ipsumque filium nostrum jam dictum Ansgarium ^l Legatum
 in omnibus circumquaque Gentibus ^m Sueonum sive Da-
 norum, nec non etiam Slavorum, vel in cæteris, ubicunque
 illis in partibus constitutis divina pietas ostium aperuerit, pu-
 blicam Evangelizandi tribuimus auctoritatem, ipsamque
 sedem.

g Gregorii
sequentes

h ibi

i Ludvici

k nostro-
rum

l deest le-
gatum
m Sueo-
rum

eiusque sedem Nordalbingorum, Hammaburg dictam, in honorem
 sancti Salvatoris & sanctaeque eius intemeratae genetricis
 semper Virginis Mariae consecratam, Archiepiscopalem de-
 inceps esse decernimus: Atque ut strenui praedicatoris Epis-
 copi, post discessum o crebro dicti Ansgarii Archi-Epis-
 copi, persona tantog, officio apta eligatur semper successio,
 sub divini iudicij obtestatione statuimus. Verum quia Ka-
 rolus p [Rex, frater saepe dicti Regis Ludovici,] post
 q discessum Imperatoris patris sui, pie memoriae, Ludovici,
 abstulit a praefato loco qui dicitur Hammaburg, Monasteri-
 um quod appellatur Turholt, utpote quod post partitionem,
 inter fratres suos in regno suo conjacere videbatur, situm in
 occidentali Francia, quod illis genitor suus ad supplementum
 & victum Episcopo & Clericis eius dederat: capere, sicut
 fertur, omnes ministri Altaris recedere. Deficientibus quippe
 necessariis sumtibus, ab ipsis recesserunt Gentibus, & eadem
 ad Gentes Legatio per huiusmodi factum defecit: ipsaque Me-
 tropolis Hammaburg pene deserta facta est. Igitur dum
 haec agerentur, mortuus est s Bremensis Episcopus, quae
 huic contigua esse dicitur: cumque saepe dictus Rex, & hanc
 Dioecesin vacantem & illam novellam institutionem & defi-
 cientem, insuper & utramq, hanc Ecclesiam, Dei permitten-
 te occulto iudicio, per barbarorum saevitiam admodum atte-
 nuatam, quaerere cepit, qualiter praedicta Bremensis Eccle-
 sia [u praedictae quoque novellae Archi-Episcopali] unire-
 tur, ac subderetur Sedi, nostro hoc votum roborante decre-
 to: Vnde per saepe nominatum Missum, Salomonem vide-
 licet

eiusque

o discessum

p saepe dicti
regis rex
frater
q discessumz ipsa quo-
ques dioecese-
os Bremen-
sist inferi-
tur hic
cesneret.u novellae
dictae Ar-
chiepisco-
pali.

videlicet Constantiæ civitatis Episcopum, nobis hoc confirmandum ac postulatum est nostra auctoritate roborandum. Nos igitur id subtili perpendentes examine x animo adverte-^{animad-}timus propter instantem necessitatem & animarum lucra in-^{vertimus.} Gentibus demonstrata utile fore. Omnia enim, quæ proficua Ecclesiæ probantur existere, & divinis non resultant præceptionibus, licita & facienda esse non y dubitamus; ^{y dubitavi-} maxime in tam novella Christianitatis plantatione, in qua ^{mus} varij solent eventus contingere. Quamobrem z omnipo-^{z auctori-}tentis Dei, & Beatorum Apostolorum Petri ac Pauli, & ^{te omnip-} hoc nostro decreto a decernimus secundum Reverendissimi ^{a decrevi-}b Ludovici votum, ipsas prædictas Dioceses Hammabur-^{mus}gensis & Bremensem scilicet, non deinceps duas, sed unam ^{b regis Lu-}esse & vocari, subdiq; sedi quæ prædecessoris nostri decreto ^{doy.} Archiepiscopali est munere sublimata, restituta duntaxat de Bremensis Ecclesiæ rebus Episcopatus Verdensi parte inde ante ablata. Nullus vero Archiepiscopus Coloniensis c ul-^{c illam} lam sibi deinceps in eadem Diocesi vindicet potestatem. Quin-^{d ipsi}imo & d ipsis & omnibus omnino suademus veræ religionis ^{d ipsi} cultoribus, ut sacra hac Legatione fungentibus adjutorio & solatio sint; quatenus gratia hujus beneficij plenam mercedem recipere mereantur ab eo, qui dixit: Ite, docete omnes Gentes, & quicumq; receperit vos, me recipit. Itaque omnia a dilecto Filio nostro Rege Ludovico ad hoc Deo dignum officium deputata, nostra etiam pia ejus vota auctoritate firmamus. Et quia casus præteritorum nos cautos faciunt in futurum, omnem quoque adversantem vel contradicentem

e deest
piis,

f pio

g Idcirco

h debemus

i Ap.

Crantz.

hic nova

incipit pe-

riodius.

Lambeci-

us legen-

dum sus-

picatur:

Attendas

& ne &c.

debeas ad-

monemus.

k debeas,

l vitaque

m fortitu-

do sed

perperam

atque e piis nostris his studiis quolibet modo insidiantem, Anathematis mucrone percutimus, atque perpetuae ultionis reum diabolica sorte damnamus: ut culmen Apostolicum more praedecessorum nostrorum, causamque Dei f pro affectu Zelantes ab adversis hinc inde partibus tutius muniamus. Et quia te, charissime Fili Ansgari, divina clementia nova in sede primum disposuit esse Archi-Episcopum, nosque Pallium tibi ad Missarum solemniam celebranda tribuimus, quod tibi in diebus tuis, uti & Ecclesiae tuae perpetuo statu manentibus privilegiis, uti largimur. g Quocirca hujus indumenti honor morum a te vivacitate servandus est. Si ergo pastores ovium sole geluque pro gregis sui custodia, ne qua ex eis aut errando pereat, aut ferinis lanianda moribus rapiatur, oculis semper vigilantibus circumspectant; quanto sudore quantaque cura h debeamus esse per vigiles nos, qui Pastores animarum dicimur, i attendamus, & ne susceptum officium in terrenis negotiis aliquatenus implicare k debeamus, admonemus. l Vita itaque tua Filiis tuis sit via: in ipsa si qua m tortitudo illis inest, dirigant: in ea, quod imitentur, aspiciant, in ipsa se semper considerando, proficiant, ut tuum post Deum videatur esse bonum, quod vixerint. Cor ergo tuum neque prospera, quae temporaliter blandiuntur, extollant, neque adversa dejiciant: districtum mali cognoscant, pi-um benevoli sentiant, insontem apud te culpabilem malitia aliena non faciat, reum gratia non excuset, viduis ac pupillis injuste oppressis defensio tua subveniat. Ecce, Frater Charissime, inter multa alia ista sunt Sacerdotij, ista sunt Pallij, que

que si studiose servaveris, quod foris accepisse ostenderis,
 intus habebis. Veruntamen ista omnia superius annexa ab
 Apostolica sede Beatitudini tuæ indulta agnosce, si à fide &
 decretis Sanctæ Catholicæ & Apostolicæ Romanæ Ecclesiæ in
 nullo penitus n declines: Quod si à fide o & institutis aut
 sanctionibus te tanto sublimantis honore sedis Apostolicæ de-
 clinare studiose præsumseris, his nostris tibi collatis careas be-
 neficiis. Porro te Pallio uti, non nisi more sedis concedimus
 Apostolicæ, scilicet, ut successores tui per semetipsos vel per
 legatos suos p & scriptum, fidem nobiscum tenere, ac san-
 ctas sex Synodos recipere, atq; decreta omnium Romanæ sedis
 Præsulum, & Epistolas, quæ sibi delatæ fuerint, venerabili-
 ter observare atq; perficere omnibus diebus suis scripto se &
 juramento profiteantur. Scriptum per manum Zachariæ
 Notarij q [Regionarij & Scriniarii Sanctæ Romanæ Eccle-
 siæ, in Mense Majo, Indictione duodecima. Bene Valet.
 Data pridie Calend. Junii, per manum Tiberii Primicerii
 Sanctæ Sedis Apostolicæ, imperante Domino piissimo Augu-
 sto r Ludovico, à Deo coronato magno Imperatore, anno
 quinto decimo, Indictione duodecima.

n deviate
ris

o vel

p scriptam
fidem

q defunt
ap. Grantz.

r Ludvico

VII.

FORMOSI PAPÆ RESCRIPTVM AD
 ADALGARIVM ARCHIEPISCOPVM SVPER
 BREMENSI ECCLESIA COLONIE
 SVFFRAGANEA.

Formosus factus
 PP. 891. 6
 897.

Cc 2

For-